

BLOND & ROUX
ARCHITECTES

Constatering

Binnen zijn kritische en toekomstgerichte dimensie, zijn de podiumkunsten een geweldig instrument voor culturele en sociale ontwikkeling en onderzoek, voor individuele en collectieve verrijking. Een motor die aanspoort tot het verleggen van de grenzen van de wetenschap, van de ervaring, van emoties.

Een middel tot het aanschouwen van de wereld, tot het onthullen van het veld van mogelijkheden.

Door de intensiteit en de pertinentie van de creatieve activiteit tastbaar te maken, bouwt de toneel- en concertruimte bakens, impregneert ze de maatschappij met betekenis, draagt ze bij tot het verjongen van de sociale banden.

Daardoor vormt elke culturele voorziening een plek voor onthaal, openheid en deelzaamheid.

Een culturele en sociale « condensator ».

Het project Eduard Bressinck (herinrichting van de Jezuïetenkerk te Lier en uitbreiding van de muziekacademie) past in het kader van de problematiek van dit soort voorzieningen. In de uitwerking van de oplossing rijzen er belangrijke vragen die te maken hebben met de huidige verschuivingen in de hedendaagse samenleving:

- de evolutie van de hedendaagse stad, haar reconstructie rondom zichzelf;
- de reconversie van een site van een hoge kwaliteit met een hoge patrimoniale en symbolische waarde;
- het vermogen van de architectuur om te evolueren, zich aan te passen aan nieuwe verplichtingen, en aan de nieuwe gebruiken;
- het aanbrengen van een hedendaagse architectuur, in het hart van een kwalitatief gebouwencomplex en een landschap met een sterke identiteit.

Context

De stad Lier lijkt op wonderbaarlijke wijze bewaard gebleven en tijdloos. Haar evolutie lijkt zonder slag of stoot te zijn gebeurd, in de voortgang van een rijk en veeleisend verleden.

De muziekacademie van Lier is representatief voor de manier waarop de architectuur heeft kunnen evolueren en zich heeft kunnen herdefiniëren in de loop der tijd, in een dergelijke context.

De academie bestaat uit een architecturaal en landschappelijk complex van een hoge kwaliteit, die een reële impact heeft op de stad, zowel op het stedelijke vlak als op het culturele en sociale vlak.

Toch wordt deze instelling getroffen door belangrijke gebreken waardoor zij vandaag niet in staat is haar educatieve en culturele taak naar behoren uit te voeren.

Ze wordt namelijk in haar belangen geschaad door de afwezigheid van bepaalde ontvangstruimten en leslokalen, maar vooral door de afwezigheid van een echte concertzaal die haar in staat stelt het gerealiseerde werk ter plaatse te vertonen en te laten waarderen.

Daarom is, voor een dergelijke instelling, het hebben van de middelen om muzikale werken in goede omstandigheden te verspreiden een dubbele inzet: het is tegelijk een fantastisch pedagogisch instrument dat aan de leerlingen de mogelijkheid biedt om zich te vertonen, maar het is ook een middel tot esthetisch openstellen en ontdekken, tot nieuwe, andere culturen. Het verwerven van een dergelijke uitrusting betekent voor de academie een hoogst belangrijke uitdaging.

De Jezuïetenkerk van Lier van haar kant, door haar sterke patrimoniale waarde, is sterk in het nadeel door het verlies van betekenis en van functionaliteit. Ze lijkt schipbreuk te lijden in de stad, geen echte bestemming meer te hebben.

Het idee om deze twee specifieke entiteiten, elk met een eigen bestemming en een eigen architectuur, te verenigen is relevant op meer dan één vlak. Het staat toe om:

- de al bestaande relatie, in precaire omstandigheden, vorm te geven (concerten die in de kerk worden georganiseerd lijden onder een gebrek aan comfort en onvoldoende veiligheidsmaatregelen)
- versterking van de educatieve en culturele roeping van de academie
- uitbreiding van de stedelijke ruimte via deze uitrustingen, die naast elkaar bestaan, maar tot op heden onverschillig staan tegenover elkaar.

Een nieuwe dieptegang verlenen aan de stedelijke ruimte, maar ook aan de culturele instelling:

- openen, de eenkennig georiënteerde landschappelijke ruimte van de academie in relatie brengen tot de geïnterioriseerde ruimte van de kerk
- een verloren coherentie terugvinden in het gebouwde, opnieuw betekenis geven aan een ongeschikt verklaarde architectuur.

Doelstellingen

De doelstellingen die wij beogen bij het ontwikkelen en realiseren van deze ingreep vullen elkaar aan:

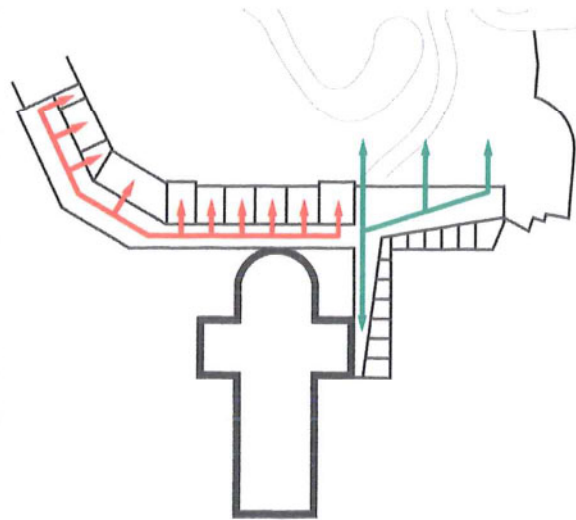
- weer een nieuwe functionaliteit geven aan de kerk, terwijl haar patrimoniale karakter bewaard blijft.
- een uitbreiding van de academie bouwen die zowel een nieuwe waardering van haar functionaliteit betekents, als de manifestatie van haar dynamiek en van haar openheid naar de hedendaagse maatschappij toe.

de onthulling van de nieuwe dimensie(s) van de plek.

- versterking van het karakter van een plek die dient om te ontvange te leren, te experimenteren, om de toegang tot de muziek en het ontdekken van de kunsten te vergemakkelijken
- een coherent geheel creëren, dat leeft en waarin elk van de onderdelen (de barokke kerk, het oude rusthuis, de hedendaagse constructie) bijdraagt tot het opbouwen van een hedendaagse en dynamische identiteit.

- de zeer sterke verplichtingen die in het programma worden opgelegd respecteren, zowel op economisch vlak als op het gebied van de stedenbouw en de landschapsarchitectuur.

Projectvoorstel

1. De nieuwe aanbouw

Zoals hierboven al aangegeven, vormt de nieuwe aanbouw een verbinding, een link tussen de ruimte van de academie en die van de kerk. Een bemiddelings-element, waarvan de aanwezigheid de identiteit en het potentieel van de uitrusting verandert. Een geleidend element, dat zijn openheid en polariteit vormgeeft.

Het nieuwe gebouw dringt door de ruimte, bepaald door diverse opgelegde begrenzingen:

- de maximale breedte die langs de zijde van de kerk beschikbaar is (door zich op de grenslijn in te planten)
- in het verlengde van het gebouw van de académie, tot aan het eerste tandvormig ornament dat de grens vormt met het aangrenzende perceel. Deze minimale inplanting zorgt voor een beperkte impact van de nieuwbouw op de belendende huizen en spaart het aanplantingsgebied aan de zuidelijke, zuidwestelijke kant van het perceel (de beschermde bomen blijven gespaard).

De toegang tot het gebouw bevindt zich in het verlengde van de bestaande toegangsweg, via het laantje dat naar het uiterste puntje van het academiegebouw leidt. Daardoor komt men meteen in het hart van deze vleugel binnen, die een nieuwe eenheid gevonden heeft, vlak tegenover de ingang tot de zaal.

Concreet gesproken omvat de nieuwbouw:

Op de begane grond:

- In het verlengde van de academie, een grote hal die zich uitstrekt over de gehele lengte van het gebouw en zo getuigend van de roeping van openheid en communicatie van de nieuwbouw.

Deze hal wordt aan de binnenkant begrensd door een dienstenblok ('de instrumentele strook', die het geheel van ontvangstlokalen bevat en de noodzakelijke uitrusting voor de instelling: ontvangstbalie, bar, bergruimte, trap naar de bovenverdiepingen, lift, vestiaires, sanitair, bergruimte voor de tribune – met name de tribune van het dwarschip van de kerk, ...). De hal keert om binnen de ruimte die langs de kerk heen is gebouwd en leidt zo naar de ingang van de zaal. Deze ruimte, in een beetje schuinlopende, dynamische geometrie, speelt de rol van geleider naar de voorstellingsruimte die wel verborgen ligt, maar die geleidelijk zichtbaar wordt.

De hal heeft als roeping het ontvangen en verdelen van de diverse soorten publiek. Hij dient ook als foyer/cafetaria en is een gastvrije plek voor zowel bezoekers als voor de actoren van de academie. Hij kan ook worden gebruikt als voorstellingsruimte (er kan een mobiel podium geïnstalleerd worden), als tentoonstellingsruimte (gebruik van de scheidingsmuur van de instrumentele strook, als ophangmuur). Om hem aan te passen aan dit uiteenlopend gebruik en aan de uiteenlopende publiekscapaciteit kan de hal heringericht worden door middel van ingebouwde glijdende panelen, die eventueel in de gesloten positie kunnen worden gezet, in de instrumentele strook. Dat maakt het ook mogelijk om de toegang tot bepaalde delen van het gebouw bij sommige gelegenheden af te sluiten.

De lokalen van de instrumentele strook worden verlicht door ramen, die op een zekere hoogte zitten in de muur tegen het aanpalende gebouw, en door enkele glazen bovenramen in de tussenmuur aan de kant van de hal.

- Langs de kerk, in het deel van het gebouw dat is afgebrand, komt een dichtbij gelegen loge, de artiestentrap die naar de overige loges leidt en ook de nooduitgang voor de kerk die men bereikt via de achterkant van het altaar.

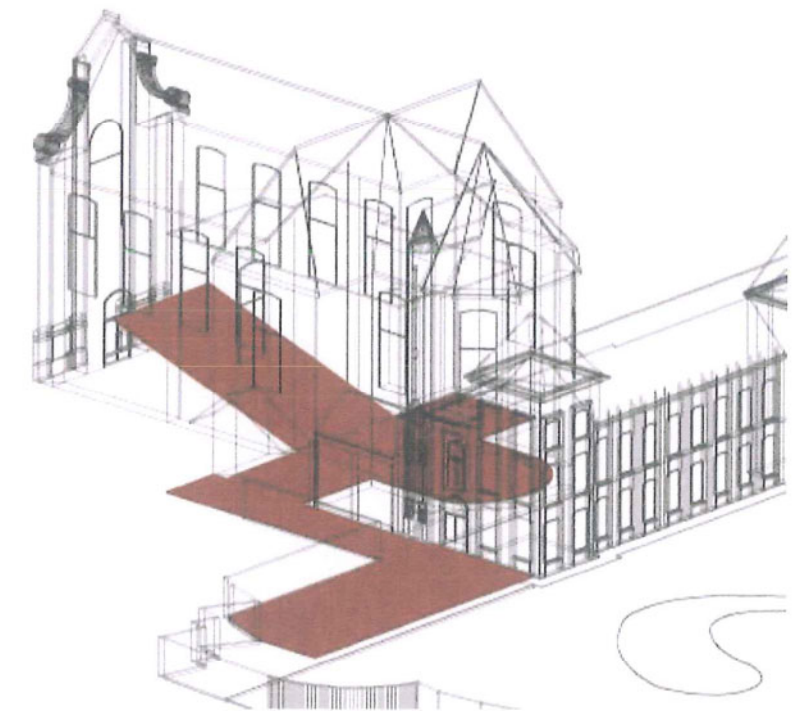
Op de tussenverdieping:

- Langs de kerk, een loge van 20m².

Op de 1° verdieping:

- In het verlengde van de academie, een leslokaal van 120m² en twee kleinere lokalen van 30m². Dit niveau is op het gelijkvloers verbonden met het gebouw van de academie.

- Langs de kerk: 3 loges (2 x 50m², 1 x 20m²) en sanitair voor de artiesten.

Op de 2de verdieping:

- In het verlengde van de kerk, de percussieruimte (met een grote hoogte), twee kleinere leslokalen en de verbinding tussen de 2de verdieping van de academie.
- Langs de kerk, een begaanbaar terras.

Op de 3de verdieping:

Twee kleinere leslokalen en de vide van de percussieruimte. Binneninrichting

De inrichting van de diverse ruimten is bedacht met het oog op een dubbel effect: we wilden gastvrije, warme ruimten creëren die de uitwisseling, de dialoog, het gesprek, het luisteren en de aandacht bevorderen. Om dit te bereiken gaat speciale aandacht naar de isolatie en het akoestisch corrigeren van de leslokalen en de ontvangstruimten.

Maar ook de wil om duurzame en kwalitatief hoogstaande ruimten te creëren, die de culturele en educatieve ambities in de beste omstandigheden kunnen begeleiden.

Concreet beogen wij het uitwerken van:

- in de leslokalen: scheidingswanden in pleisterplaten van een hoge akoestische kwaliteit, verlaagde geluidsabsorberende plafonds in vezelplaat, vloerbedekking met een geluidsabsorberende onderlaag;
- in de percussieruimte: ramen met dubbele, isolerende beglazing aan de kant van het park,
- in de ontvangstruimten: absorberende, decoratieve plafonds (pleitsterplaten met aleatorische perforaties), over de vloer gegoten hars.

Bovendien gaat speciale aandacht naar de signaletiek en de decoratie van de plek (gebruik van geschilderde motieven in de doorgangruimten die de relaties en de verbindingen tussen de verschillende ruimten vormgeven), zodat deze culturele inrichting een levendige uitstraling krijgt.

Volumetrie/gevels

De volumetrie van de nieuwe aanbouw is zodanig bestudeerd dat zij zich in alle eenvoud en harmonie integreert, zowel in de landschappelijke ruimte van het park als in het strakkere en imposante gedeelte dat gevormd wordt door het oude rusthuis en de kerk. Ons voorstel bevestigt zijn hedendaagse karakter door de ingetogen en respectvolle ingreep.

Aan de kant van het park wordt de volumetrie van de nieuwe constructie bepaald door de rooilijn:

- . op de plattegrond, op het aanpalende gebouw van de academie (lichte inspruing ten opzichte van de hoekconstructie)
- . in de hoogte op het niveau dat hoge gelegen is dan de daklijst van het aanpalende gebouw.

Aan de kant van de kerk is het terras van het nieuwe gebouw ingeplant op het vlakke deel van de bestaande glas-in-loodramen (beschermd door borstweringen), waardoor een nieuwe relatie tot de kerk wordt aangegaan.

De gevel van het nieuwe gebouw aan de kant van het park gaat in dialoog met de bestaande gevel van de academie en vertoont het andere en vernieuwende karakter van deze uitbreiding. Door het in een toevallige orde naast elkaar plaatsen van verticale panelen, vol en beglaasd, gaat de uitbreiding een nieuwe interpretatie aan van de vertikaliteit, de herhaling en van de eenvoud van gevels van het oude gebouw, terwijl de diepte en de nieuwe dynamiek van de instelling aan het licht wordt gebracht dank zij de transparantie en de gekozen afmetingen.

Een abstracte compositie, een gecontrueerd landschap, een hedendaagse en levende esthetiek op de kruising van twee architectuurstijlen die getuigen van het verleden.

2 De kerk

Ook al vervult de Jezuïetenkerk van Lier niet langer haar oorspronkelijke bestemming, zij behoudt toch haar karakter als bezinningsplek, een plek voor aandacht en het luisteren; ze behoudt haar vermogen om het mysterie op te roepen.

Haar omvormen tot toneel- en concertruimte is allereerst het erkennen van haar eigenschappen als ontvangstruimte, als een plek waar men dezelfde richting uitgaat, naar een spiritueel doel. De wijziging van de functie van deze kerk komt eigenlijk neer op een natuurlijke, bijna logische evolutie van een privéconstructie tot haar allereerste betekenis.

Veeleer continuïteit dan revolutie.

De sterke patrimoniale dimensie van de bestaande architectuur, de opmerkelijke volumetrie van dit religieuze gebouw gebiedt een respectvolle interventie, gebaseerd op begrip en een waardering van de al aanwezige eigenschappen van het gebouw (helderheid, kwaliteit van de details van de uitvoering, een barokke esthetiek).

Een hernieuwd lezen, eerder een verrijking dan een verandering en een denaturatie van de betekenis.

De in de kerk uit te voeren werken zijn verantwoord door diverse noodzakelijke ingrepen:

- het herstellen van de gevels en daken, waardoor een goede thermische en akoestische ondoordringbaarheid van het gebouw tot stand komt (herstelling van de daken, creatie van een akoestisch sas boven elke ingang van de zaal, verdubbeling van de glas-in-loodramen met glazen raamwerk, ...).
- het beveiligen en het verbeteren van het comfort (verbreding van de nooduitgangen, aanbrengen van een technische toegang tot de tribune, aanbrengen van een verwarmingsinstallatie,...)

- het aanbrengen van een scenografische en akoestische inrichting, waardoor in de kerk de vereiste voorwaarden worden geschapen om kwalitatieve voorstellingen te geven (aanbrenging van scenografische structuren waardoor verlichtings- en geluidstoestellen kunnen worden opgehangen, inplanting van een tribune in het kerkschip en de dwarsbeuk van de kerk, aanbrengen van gordijnen die zowel het geluid absorberen als de zaal verduisteren, ...).
- de minimale restauratie van de beschadigde ruimten in de kerk (restauratie van de schilderijen, van het marber en van de pleisterlagen, gehele reparatie van de bestaande vloer, herstel van de plinten van de bichtstoelen).

De zware budgettaire eisen die gesteld worden aan de uitwerking van de operatie leidt tot een beperking van de ingreep in de kerk tot de meest eenvoudige formule. Desondanks denken we dat deze verplichting om de uit te voeren werken volgens graad van belang te hiërarchiseren niet drukt op de capaciteiten van het gebouw om als podium een sterke aantrekkingskracht te verwerven, uitgedrukt door de kermerken van de bestaande ruimte (hoge mate van weerkaatsing van het geluid, smalheid en hoogte van de ruimte, ...) die worden bewaard.

Besluit

Op deze manier gereorganiseerd en uitgebreid, wordt de muziekacademie van Lier een uitzonderlijk cultureel complex, volledig en hoge prestaties leverend, ten dienste van alle muziekgenres en elk publiek.

Een voorziening die, naar het beeld van zijn ambassadeur, Eduard Bressinck, zal erkend worden als een plek voor gezelligheid, openheid en deelzaamheid.

Als een catalysator werken van een vernieuwde maatschappij, van een nieuwe stedelijkheid.

A. In achtneming van de specifieke patrimoniale kenmerken

« Monumenten zijn altijd beter te conserveren wanneer ze een nieuwe bestemming krijgen met nut voor de gemeenschap. Zulke bestemming is dus wenselijk, maar mag niet ingrijpen in de inrichting of de decoratie van de gebouwen. Wanneer de evolutie van tradities en gebruiken toch verbouwingen vereist, moeten die binnen deze beperkingen worden beschouwd en toegestaan. » Citaat uit het Charter van Venetië (1964) *Over het conserveren van monumenten en landschappen*.

Binnen de beperkingen van de programma-eisen en de technische vereisten die inherent zijn aan dit type monument, stellen wij voor om het gebouw van de Jezuitenkerk in zijn integriteit te bewaren, zowel de muren en daken als de oude structuren en de binnenruimten, en dit volgens de volgende principes:

Kennis van het bestaande:

Optimalisering van de elementen die beschikbaar zijn (programma, oude plannen, foto's, kronieken, enz.) of die toegevoegd moeten worden (inventaris van de iconografie, diagnose van de ruwbouw, inventaris van de restauratietechnieken, enz.) van waaruit men de historische, architecturale en symbolische waarde van de verschillende onderdelen van het gebouw kan inschatten en waarde toekennen, alsook de sanitaire staat waarin ze zich bevinden en hun structureel vermogen.

Inzamelen van de meningen vanuit de diverse Diensten Monumentenzorg:

In de studiefase: voorafgaande raadpleging, zodat met de meningen van de Vlaamse Bouwmeester en van de Dienst Monumentenzorg rekening kan worden gehouden.

In de uitvoeringsfase: mededeling van alle grafische of schriftelijke elementen met betrekking tot de restauratie van het monument, in afwachting van een beoordeling.

Identiteit – monumentaliteit – eenheid:

Met de architecturale keuzes die we maakten, willen we de dubbele identiteit van het project naar voren schuiven.

- Waardering voor het project en aanpassing aan de eisen die tegenwoordig aan kuntenpodia worden gesteld, met respect voor de monumentaliteit en voor het feit dat het om een openbare ruimte gaat en met respect voor de stedenbouwkundige en landschappelijke eenheid van het oude klooster.

De ingrepen laten zich enerzijds vertalen door een bevestiging van de authenticiteit van de oude gebouwen (restauratie van de muren en daken en van de binneninrichting) en anderzijds door een uitdrukking van de moderniteit van de nieuw aangebouwde delen (ontvangstruimte, foyer/cafetaria, leslokalen, loges).

Inrichting:

Het ontwerp van de inrichting omvat het inbouwen van systemen die conform zijn het technisch en kwalitatief vereiste materiaal, dat op elkaar is afgestemd en mogelijk voor divers gebruik aangewend kan worden, waardoor creatie en restauratie leesbaar kunnen worden gemaakt en van elkaar te onderscheiden zijn.

Conformiteit:

We houden rekening met het geheel van technische en reglementaire vereisten (stabiliteit, brandveiligheid, nooduitgangen, keuze van het akoestisch materiaal, keuze van het isolatiemateriaal, inbouwing van het elektriciteitsnet) en gebruiken daarbij installaties die zijn aangepast aan wat er reeds aanwezig is.

B. Overzicht van ingrepen

Restauratie en herwaardering van muren en daken

De restauratie van de daken en gevels zal gebeuren volgens de traditionele werkwijzen (bedekken met leistenen, herinplanten van steen en baksteen, inbrengen van kalkmortel, niet schurend reinigen van de stenen buitenmuren).

Conservatie, versterking en conformeren van de oude structuren:

De omvang van de ingrepen aan de oude structuren kan pas bepaald worden op basis van de diagnoses, met name inzake de werkzaamheden rond de enorme lekken in het dak (het metselwerk, de gebinten en metalen bintbalken) of rond de afgebrande annex.

De fasering van de restauratie van gevels en daken en twee tijden (eerst de bedaking, daarna de gevels) veronderstelt een ingreep in het metselwerk (inkuiping, dak- en kroonlijsten) reeds van bij het begin van de dakrestauratie. De hergroepering van deze twee fases in een enkele fase zou het mogelijk maken om de structurele ingrepen te rationaliseren en besparingen te doen op de bouw.

Restauratie en herwaardering van decoratie en glas-in-loodramen:

De binneninrichting draagt voor een groot stuk bij aan de identiteit van het gebouw in zijn oorspronkelijke functie. De zorg die de diverse geldschieters besteedden aan de keuze en de kwaliteit van de ornamenten, de meubilering en de materialen getuigt daarvan. Deze kwaliteit zal bewaard en in zijn waarde hersteld worden.

De reparatie van de binnendecoratie zal gebeuren met respect voor de oorspronkelijke technieken, in voortzetting van de oude onderdelen die nog in goede staat verkeren. De nieuwe vloerbekleding (vloerverwarming) zal de karakteristieken van de bestaande vloer overnemen. Het thermisch evenwicht van de ruimten zal zo berekend worden dat er geen zwaar meubilair voor zal verplaatst moeten worden, zoals het altaar, de biechtstoelen, retables enz.).

Het kerkraam dat in het verbrande gedeelte zit, zal op identieke wijze worden nagemaakt. De ingrepen op de andere glas-in-loodramen blijven (met het oog op de financiële impact) bepaald door het budget van het project en de resultaten van de sanitaire diagnoses. De oplossingen die moeten worden gevonden om de ruimte tegen het geluid te isoleren zullen met zorg worden bestudeerd, vooral inzake de dubbele beglazing van de glas-in-loodramen.

De kerk

Omdat luisteren een belangrijk onderdeel is van de finaliteit van het project, krijgt de akoestische kwaliteit onze volledige aandacht. Daarom willen we een optimale akoestiek verkrijgen voor zowel hoge als lage tonen, met een hoge of een lage geluidssterkte en dit op elke zitplaats voor het publiek.

Hoe kunnen we aan deze vereisten voldoen in deze ruimte die prachtig is, maar veel straatgeluiden doorlaat en waarvan de interne akoestiek een heel mooie galm biedt aan het orgel en gezang, maar die toch ook nadelig is voor een nauwkeurig beluisteren van orkesten?

De strategie van onze akoestische ingenieur berust op vier fundamentele ingrepen:

- 1 Storende straatgeluiden die men in de kerk kan horen sterk verminderen. Dit doel wordt bereikt door het aanbrengen van een dubbele wand door het inbouwen van een sas met scheidswanden bij de ingang van de kerk, in combinatie met de dubbele beglazing van het grote raam aan de straatkant (met aangepaste beglazing) en het dichtmetselen van het lichtkoepeltje in de kapconstructie. Een opmeting van het huidige achtergrondgeluid geeft als resultaat 50 dB (A) in de buurt van de hoofdingang en 43 dB (A) in het midden van de kerk. We verwachten een vermindering tot 30 dB (A) in het midden van de kerk op middelbare hoogte.
- 2 Vermindering van de geluidssterkte naar de burens toe dankzij een akoestische isolatie-ingreep naar de aangrenzende percelen die het meest getroffen worden, in combinatie met aanvullende oplossingen: versterking van het isolatievermogen van de grote ramen in de zijmuren (verdubbeling van de ramen is voorzien in de schatting van de werken), dichtmetseling van de openingen onder de gewelven en/of instructies om een bepaald geluidsniveau in de zaal niet te overschrijden.
- 3 Het is de bedoeling om een vrij grote nagalm te behouden – één van de akoestische eigenschappen van de kerk – en tegelijkertijd de precisie van het geluid tot op de achterste rijen te verbeteren. Wij hebben een nagalmtijd van 4,3 s opgemeten. Deze zal tot rond de 2,5 s worden teruggebracht, eenvoudigweg doordat het publiek en de gordijnen op natuurlijke wijze al een deel van de resonantie opnemen. Akoestische reflectoren in de vorm van podiummeubilair bieden een versterking van de eerste geluidsweerkaatsingen die nodig zijn voor een accuraat geluid tot in de rijen die het verst van het podium verwijderd zijn. Boven het orkest aangebrachte reflectoren bevorderen het beluisteren van de muzikanten onderling en verminderen een concentratie van het geluid in de gewelven.
- 4 Het geluid van de installaties wordt tot een maximum beperkt: de ventilatie of andere podiuminstallaties moeten het luisteren niet verstoren. Een volledige studie van het netwerk zal worden gemaakt en het beoogde doel is **NR25**.

De andere ruimten

De overige, gewonere lokalen zullen voldoen aan de normale akoestische voorwaarden voor conservatoria. De lokalen voor slaginstrumenten krijgen zeer speciale aandacht en worden bij voorkeur gescheiden van de structuur van het gebouw. Teneinde het geluid naar de aanpalende huizen tot een minimum te beperken, zullen alle lokalen die een hoog geluidspotentieel bezitten van de aanpalende huizen gescheiden zijn door middel van sassen in de vorm van wandelgangen of bufferlokalen.

De scenografische voorziening die we voorstellen is ontworpen om op verschillende wijzen gebruik te kunnen maken van de concert- en toneelruimte:

- concerten met symfonische orkesten of kamerorkesten,
- concerten met een zangkoor of met solisten,
- dansvoorstellingen,
- geleide bezoeken van de kerk als patrimonium.

Dit zeer uiteenlopend gebruik van de ruimte vereist snelle wijzigingen in de scenografische opbouw en configuraties (verwijdering van de publiekstribune, herinrichting van de zaal, ...)

Daarom stellen we een oplossing voor waarbij de uitschuifbare tribune of 'gradins' in minder dan drie uur kan worden opgeborgen, waardoor het hele kerkschip snel kan worden ontruimd. De tribune wordt tegen de achterwand van de kerk geplaatst en vervolgens op een hefplatform dat neerdaalt in een 6,75 meter diepe bak in de kelder. Zodra de tribune in de kelder is neergedaald, is de vloer van het kerkschip geheel vlak waardoor hij kan gebruikt worden voor andere activiteiten. Voor deze oplossing hebben we een budgettaire schatting gemaakt die als optie vermeld is in de kostenraming.

Hetzelfde principe wordt ook voor het geheel van de andere podiumvoorzieningen toegepast:

Aanpassing van de podiumverlichting

De podiumverlichting is aangebracht op een verplaatsbaar technisch raster (driehoekige metalen balken die zich op diverse plekken in de kerk bevinden: boven het podium, boven het achtertoneel, boven de publiekstribune, ...), dat in beweging wordt gezet met kabelhaspels op regelmatige punten (en op elkaar afgestemd). Met een gemotoriseerd raster kunnen de driehoekige balken op de vloer worden uitgerust en vervolgens omhoog worden getrokken en in werking worden gesteld.

Podium

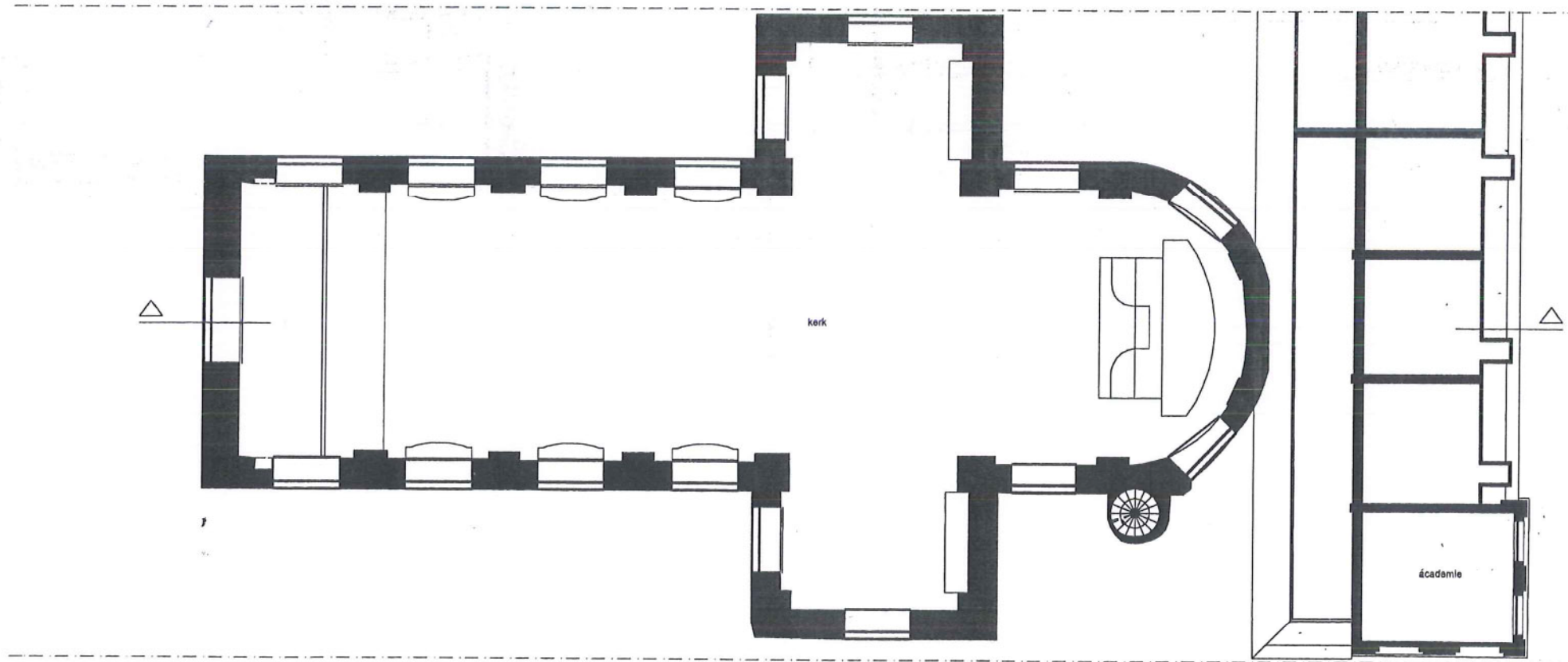
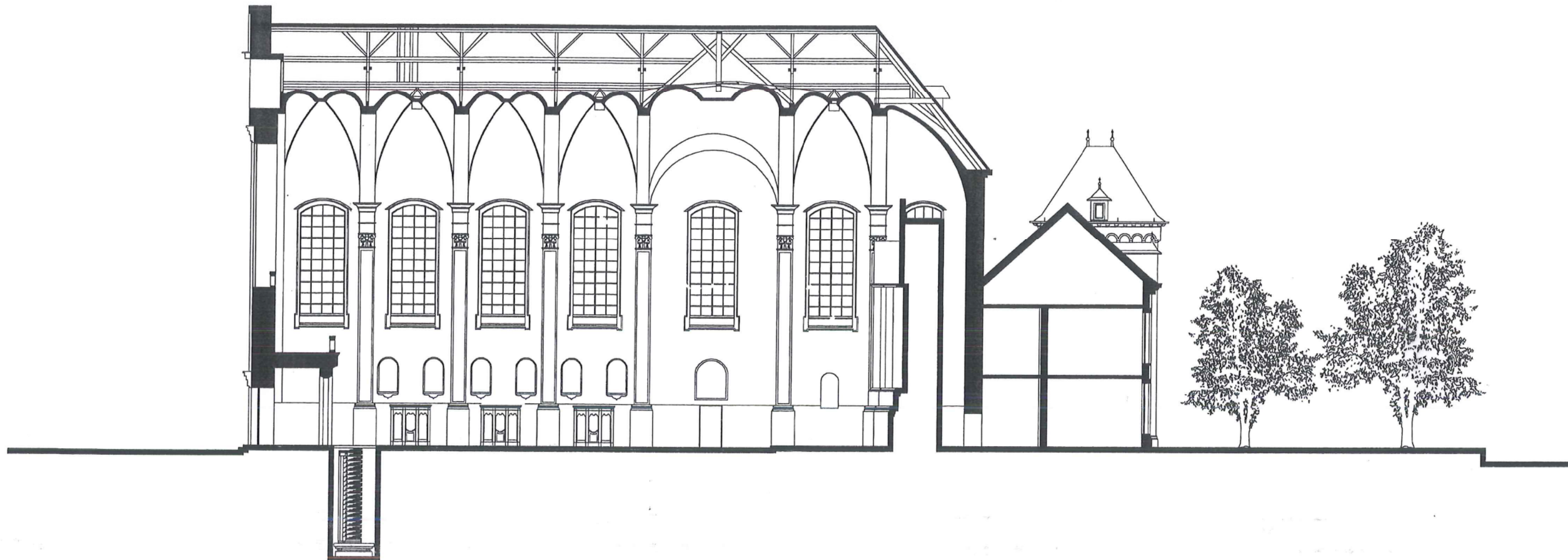
Het podium bestaat uit 28 uitschuifbare valluiken van 2,00 m x 1,00 m op variabele hoogte en een toegangstrap die op transportwagentjes kunnen worden geplaatst, waardoor ze snel naar de bergruimte kunnen worden gebracht.

Regie

Een geluids- en lichtregie wordt voorzien op de bestaande tribune (doksaal) achter de uitschuifbare publiekstribune. Het geheel (bedieningstafel, standaarden, enz.) is gemakkelijk en dus snel te demonteren en te verwijderen.

Technische voorzieningen

Zoals reeds tijdens een bezoek aan de kerk is aangegeven, zullen de aanwezige technische voorzieningen ook na de verbouwingen weer worden gebruikt (kabels, projectoren, dimmers, podium, standaarden, ...).

Beschrijving van de bestaande toestand

De bestaande toestand is opgebouwd uit twee bouwvolumes: een oude Jezuitenkerk en een afgebrand bijgebouw.

De oude Jezuitenkerk vertoont geen belangrijke structurele gebreken. Zo zijn er enkele lokale scheuren vast te stellen in de metselwerkwallen, doch brengen zij de globale stabiliteit van de kerk niet in gevaar. De koppen van de muren zijn onderling met elkaar verbonden met behulp van stalen trekkers die de horizontale reacties van de gewelven opnemen. Deze trekkers spelen aldus een belangrijke rol in de algemene stabiliteit. Tijdens een kort bezoek in de kelder, werden geen belangrijke gebreken vastgesteld aan de dakstructuur. De kelderruimten konden niet bezocht worden wegens wateroverlast.

Het bijgebouw werd nagenoeg volledig vernietigd door een brand. De bovenstructuur van het afgebrande bijgebouw zal bijgevolg niet meer herbruikt kunnen worden. De brand heeft haar structurele weerstand nagenoeg volledig teniet gedaan. De funderingen daarentegen kunnen eventueel opnieuw ingeschakeld worden.

Analyse van de bestaande toestand

Teneinde de toestand van de bestaande structuur op een meer precieze manier te kunnen evalueren, zullen een aantal opmetingen en proeven uitgevoerd moeten worden. Ze zullen ons in staat stellen om onze eerste indruk, zoals hierboven beschreven, al dan niet te bevestigen.

Deze opmetingen en sonderingen bestaan ondermeer uit:

- volledige opmeting van de dakstructuur
- opmeting van de kelder
- opmeting van de funderingen van het bijgebouw

De interventies

De doelstelling van dit project is tweeledig : enerzijds de restauratie van de oude kerk om er een concertzaal te installeren, en anderzijds de uitbreiding van de Muziekacademie door middel van een complementaire structuur ter plaatse van het vervallen bijgebouw.

Uitbreidingen

Voor wat betreft de uitbreiding, beogen we het gebruik van klassieke structurele oplossingen: dragend metselwerk binnen in het gebouw, geprefabriceerde vloerelementen, stalen gevelstructuur om de beglazing te dragen.

Het gebruik van geprefabriceerde elementen (vloer en gevelstructuur) heeft de volgende voordelen: hoog afwerkingsniveau, beperkte kost en korte uitvoeringstermijn. De bestaande funderingen zullen in de mate van het mogelijke herbruikt worden. De mogelijkheid tot hergebruik van de funderingen moet hoe dan ook gestaafd worden aan de hand van de geplande opmetingen en sonderingen. Gezien de aanwezigheid van grondwater op beperkte diepte, worden geen ondergrondse constructies voorzien (met uitzondering van de funderingen).

Kerk

De eventuele herstellingswerken zullen gedefinieerd worden aan de hand van een volledige doorlichting (expertise) van de bestaande structuur: analyse van de scheuren in het metselwerk, opmeting van de dakstructuur, nazicht van de toestand van de kelderruimten, etc....

Het concept van de technische uitrusting gaat uit van eenvoudige, flexibele en duurzame installaties. Er dient rekening gehouden te worden, in de mate van het mogelijke binnen het historische kader van dit gebouw, met de uitgangspunten van duurzaam bouwen, en dit zowel op het vlak van de bouwfysica als op het vlak van de technische uitrusting. De technische installaties zullen maximaal afgestemd worden op de verschillende gebruikers en de verschillende gebouwfuncties. Hieronder wordt een korte beschrijving weergegeven van een eerste aanzet tot de verschillende technische uitrustingen in zowel de Jezuïetenkerk zelf, als in het nieuwbouwgedeelte.

A. Verwarming, ventilatie

In eerste instantie wordt bijzondere aandacht besteed aan de bouwfysische randvoorwaarden. Zo zal de glazen achtergevel grondig bestudeerd worden teneinde in de winter zo weinig mogelijk warmteverliezen toe te laten (strengere U-waardes), terwijl in de zomer rechtstreekse zonne-inval (en dus externe warmtelast) maximaal moet vermeden worden.

Voor wat de Jezuïetenkerk betreft zal voorzien worden in 2 lange canniveau's in de lengterichting van de kerk, en dit langs weerszijden van de centrale tribune. In deze canniveau's worden putconvectoren voorzien die zullen instaan voor de verwarming van de kerk. Op deze wijze kan efficiënt en energiezuinig verwarmd worden (de optie vloerverwarming kan niet weerhouden worden omdat een groot gedeelte van de vloer zal afgeschermd worden door de centrale tribune).

Voor wat betreft het nieuwbouwgedeelte zal maximaal gebruik gemaakt worden van esthetische en sober vormgegeven radiatorverwarming met thermostatisch kraanwerk, gedimensioneerd voor lage temperatuursregimes.

In de kelder van de kerk wordt een centrale stookplaats voorzien, die zowel het kerkgedeelte als het nieuwbouwgedeelte kan bedienen.

Wat betreft de ventilatie wordt in de kerk geen mechanische ventilatie voorzien. In het nieuwbouwgedeelte wordt echter wel voorzien in de nodige verseluchtventilatie, en dit conform EN 13779, uitgaande van klasse IDA 3. Voor deze ventilatie wordt tevens voorzien in de nodige warmterecuperatie, teneinde zo energiezuinig mogelijk te kunnen werken.

Er wordt nergens koeling voorzien. Enkel lokalen met een hoge en permanente interne koellast kunnen voorzien worden van een lokale koelunit.

B. Elektrische installatie

In het kerkgedeelte worden de nodige elektriciteitsvoorzieningen aangebracht voor een goed gebruik van deze ruimte. Tevens wordt voorzien in een basisverlichting, waar mogelijk en esthetisch mogelijk wordt gebruik gemaakt van energiezuinige armaturen (fluorescentie, ...).

Voor wat betreft het nieuwbouwgedeelte wordt een volledig nieuwe elektrische installatie voorzien, die zo goed mogelijk aansluit op de bestaande installatie in het bestaande gebouw. Er dient wel een onderzoek te gebeuren naar de nog beschikbare vermogens op de bestaande elektriciteitsaansluiting. Desgevallend zal een verzwaring van deze aansluiting moeten aangevraagd worden.

De verschillende ruimtes in het nieuwbouwgedeelte worden tevens voorzien van energiezuinige en efficiënte verlichting.

Wat betreft de zwakstroominstallaties zal maximaal gepoogd worden aan te sluiten op de bestaande installaties in het bestaande gebouw. Zo dient er minstens voorzien te worden in branddetectie, alsook een minimale inbraakdetectie. Het nieuwbouwgedeelte wordt verder ook uitgerust met de nodige informaticabekaling in elk lokaal, zodat een maximale flexibiliteit van aansluitpunten steeds mogelijk blijft.

C. Sanitaire installatie

Eenzijds wordt voorzien in de nodige sanitaire uitrusting zoals op plan voorgesteld. Hierbij zal steeds gekozen worden voor robuuste en onderhoudsvriendelijke toestellen. We gaan tevens uit van een recuperatie van regenwater voor spoeling van de toiletten.

In de bar wordt de noodzakelijke keukenuitrusting voorzien.

Tot de sanitaire installaties behoren ook de brandbestrijdingsinstallaties. Na overleg met de brandweer, zal de exacte inplanting van de nodige brandhaspels bepaald worden. De aansluiting op het bestaande waternet zal onderzocht worden.

D. Liftinstallatie

In het nieuwbouwgedeelte wordt een nieuwe liftinstallatie voorzien. Met deze lift zal het mogelijk zijn om zware lasten (bijvoorbeeld een piano) vertikaal te transporteren.

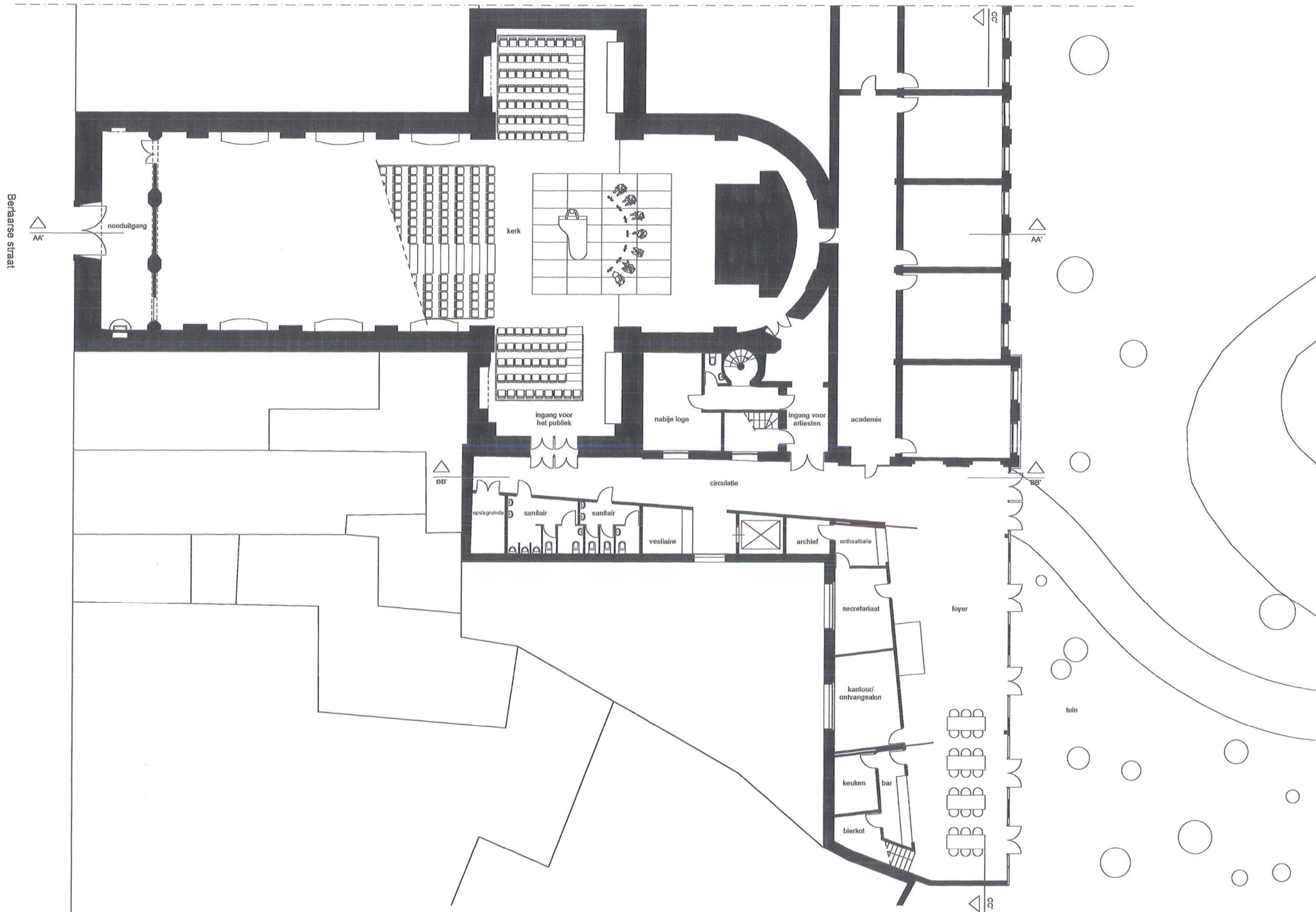
nooduitgang

kerk

ingang

academie

tuin

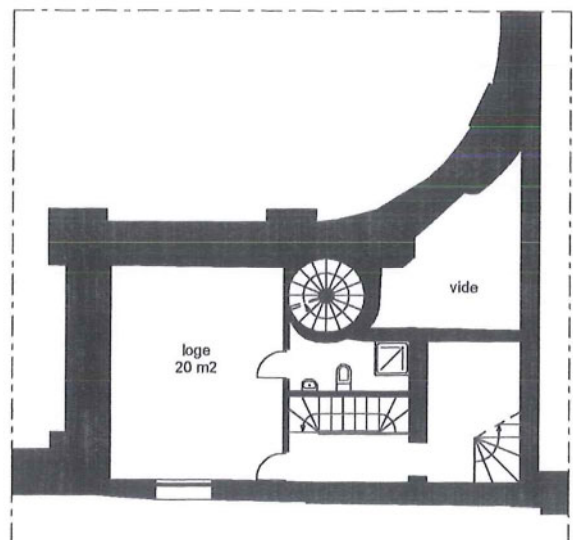
Berlaarse straat

AA'

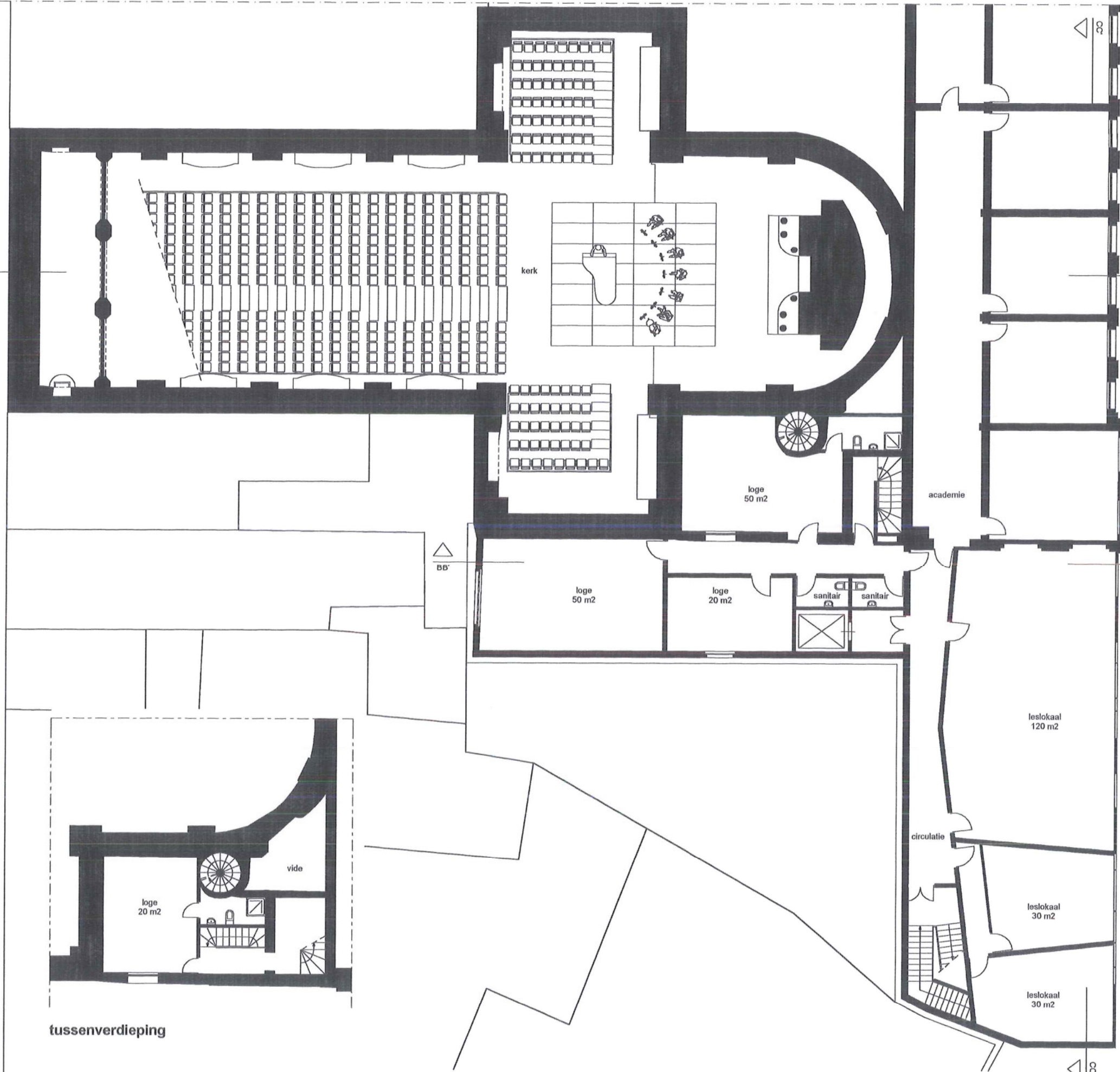
AA'

BB'

BB'

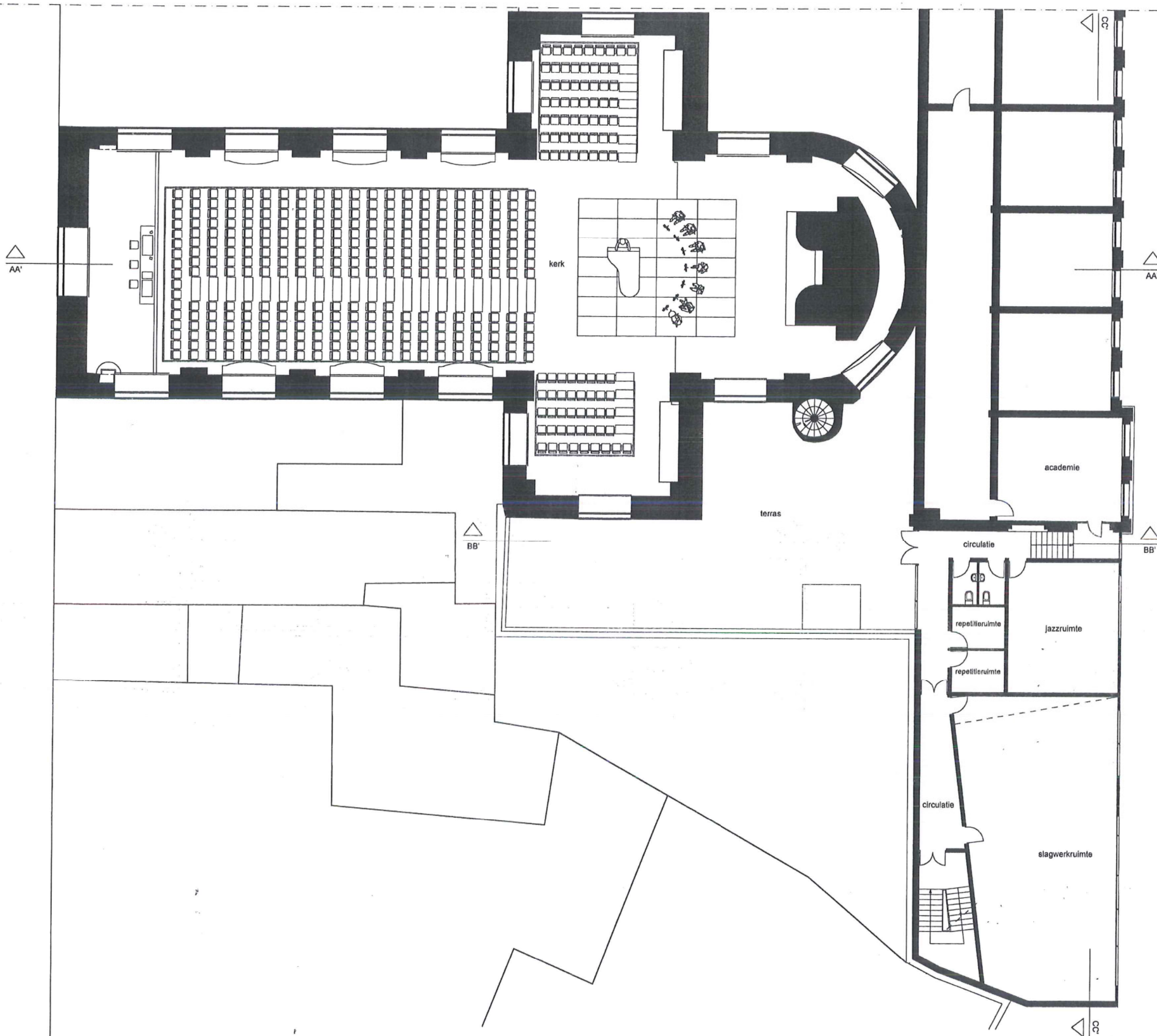

tussenverdieping

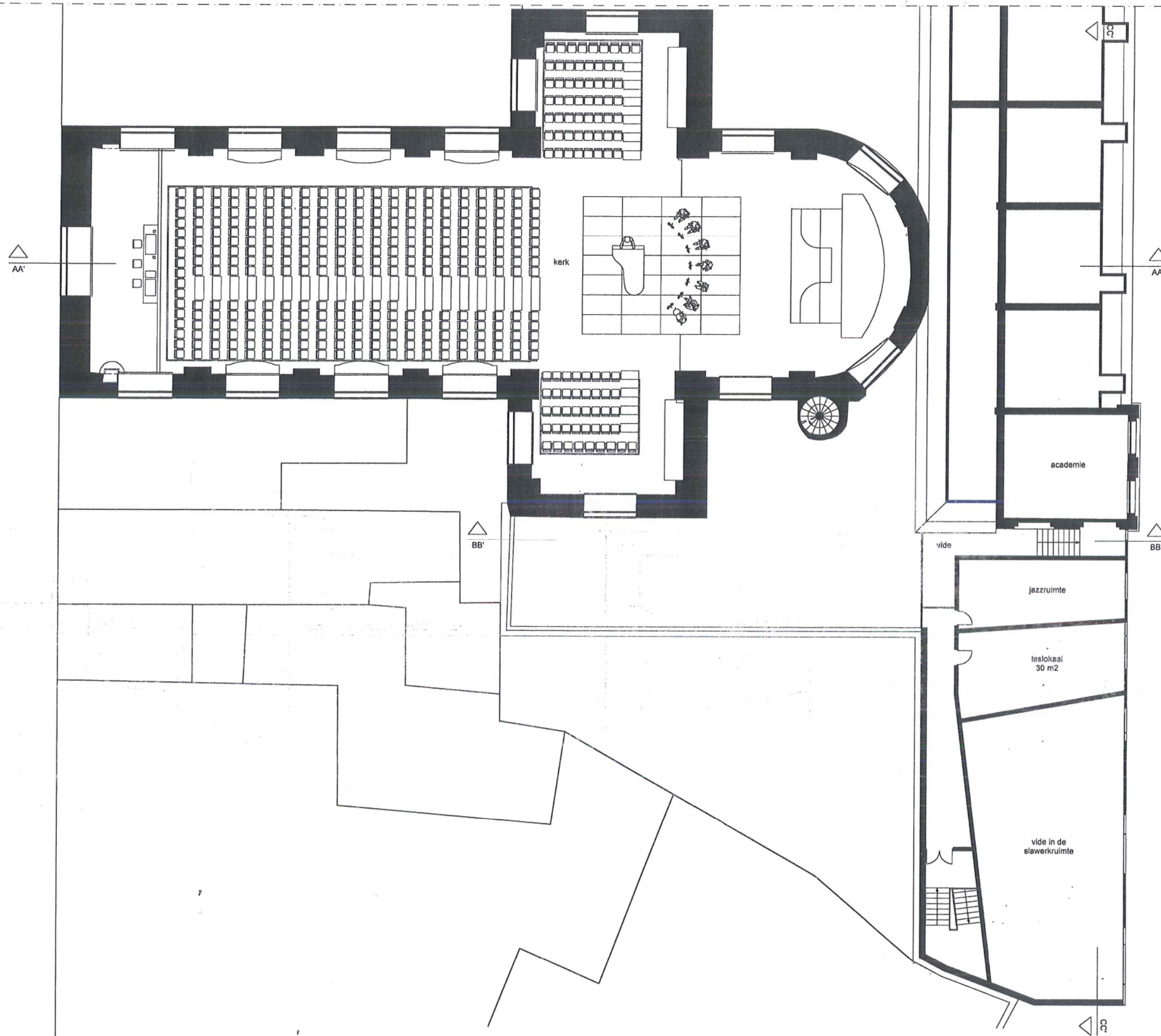
1ste verdieping

Berlaarse straat

Berlaarse straat

Berlaarse straat

regie

tribune

scene

academie

Berlaarse straat

OO 907 C

Open Oproep 9-SAMWD-Lier

tuingevel

14/12/2005

1/200

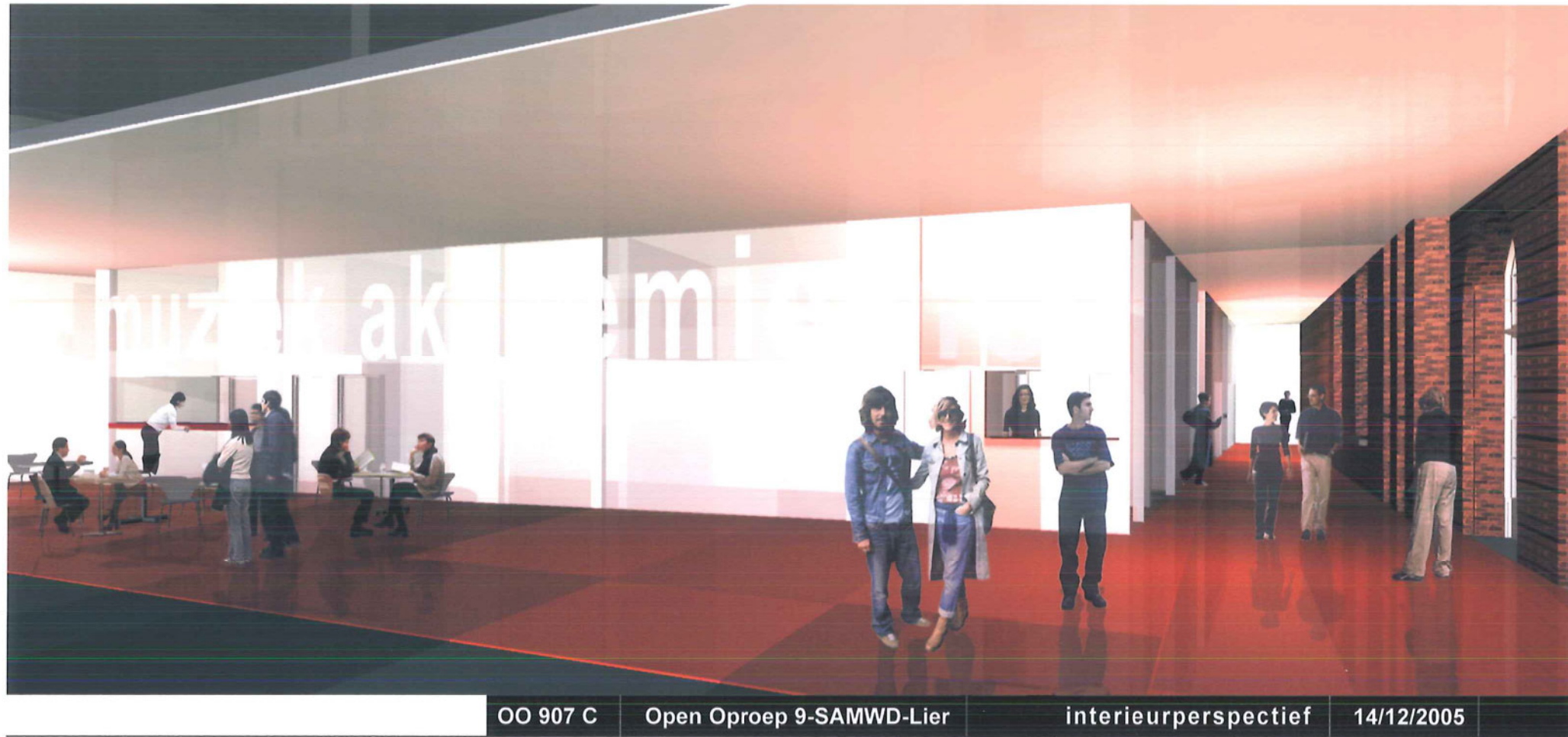

OO 907 C

Open Oproep 9-SAMWD-Lier

perspectief vanuit de tuin

14/12/2005

OO 907 C

Open Oproep 9-SAMWD-Lier

interieurperspectief

14/12/2005